

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Radovana Havelce a soudců Mgr. Aleše Sabola a JUDr. Jaroslava Vlašína ve věci žalobce: **N. V. K.**, zastoupený advokátem Mgr. Jindřichem Lechovským, sídlem Šlejnická 1547/13, Praha 6, proti žalované: **Policie České republiky, Krajské ředitelství policie Ústeckého kraje**, sídlem Masarykova 27, Ústí nad Labem, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 18. 12. 2018, č. j. 42 A 31/2018 - 34,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Ustanovenému zástupci žalobce Mgr. Jindřichovi Lechovskému **se p ř i z n á v á** odměna za zastupování ve výši 4 114 Kč, která mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku. Náklady zastoupení žalobce nese stát.

Odůvodnění:

[1] Žalobce podal kasační stížnost proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem (dále také jako „*krajský soud*“) ze dne 18. 12. 2018, č. j. 42 A 31/2018-34, jímž krajský soud zamítl žalobu proti rozhodnutí žalované ze dne 10. 11. 2018, č. j. KRPU-220169-17/ČJ-2018-040022, (dále jen „*napadené rozhodnutí*“). Tímto rozhodnutím žalovaná podle § 124 odst. 1 písm. b) ve spojení s § 124 odst. 2 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky (dále jen „*zákon o pobytu cizinců*“) rozhodla o zajištění žalobce za

účelem správního vyhoštění. Dle § 124 odst. 3 zákona o pobytu cizinců byla stanovena doba zajištění na 90 dnů ode dne omezení osobní svobody žalobce.

[2] Žalovaná dospěla k závěru, že pokud žalobce nebude zajištěn za účelem správního vyhoštění, bude se nadále snažit o neoprávněný vstup na území Spolkové republiky Německo, a to nejen bez platného víza, nýbrž i bez platného cestovního dokladu. Žalovaná zároveň neshledala splnění podmínek pro uložení zvláštního opatření za účelem vycestování podle § 123b odst. 1 zákona o pobytu cizinců.

[3] Proti rozhodnutí žalované podal žalobce žalobu, kterou krajský soud výše uvedeným rozsudkem zamítl. Krajský soud se ztotožnil se závěrem žalované, že žalobce žádným cestovním dokladem, vízem či povolením k pobytu nejen pro Českou republiku, ale ani pro schengenský prostor, nedisponoval. Z žalobcem projevené vůle odcestovat do Spolkové republiky Německo a skutečnosti, že žalobce cestu z Ruské federace do Německa vědomě absolvoval v úkrytu a na území schengenského prostoru vstoupil nelegálně, přestože si byl vědom skutečnosti, že ke vstupu potřebuje platný cestovní doklad a vízum, kterými ovšem nedisponoval, dovodil, že žalobce by se státními orgány nespolečupracoval, skrýval by se a případnému správnímu vyhoštění by se vyhýbal. Tím byly naplněny podmínky pro zajištění podle § 124 odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců. Jelikož nic nenasvědčovalo tomu, že by si žalobce mohl na území České republiky opatřit finanční prostředky, přitom po propuštění ze zajištění by zjevně opět nelegálně směřoval na území Spolkové republiky Německo, neshledal ani soud podmínky pro uložení zvláštního opatření a se závěry žalované se i v tomto ohledu ztotožnil.

[4] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) podal proti napadenému rozsudku kasační stížnost z důvodu, který podřadil podle § 103 odst. 1 písm. b) soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“).

[5] Stěžovatel v kasační stížnosti namítá, že krajský soud nesprávně posoudil využitelnost zvláštních opatření podle § 123b a § 123c zákona o pobytu cizinců. Namítl, že české právní předpisy musí být vykládány v souladu se směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2008/115/ES, o společných normách a postupech v členských státech při navracení neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí (dále jen „návrátová směrnice“), což ostatně plyne i z rozsudků Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 12. 2011, č. j. 1 As 132/2011 – 51, a ze dne 28. 3. 2012, č. j. 3 As 30/2011 – 57. Soud nadřadil skutečnost, že stěžovatel použil území České republiky pro nelegální vstup na území Německa nad fakt, že stěžovatel na území České republiky pobýval nelegálně pouze několik hodin a v nikdy se na jejím území, jakož i na území schengenského prostoru, nedopustil protiprávního jednání. Prostý nelegální pobyt na území České republiky přitom není okolností, která by vylučovala využití zvláštních opatření podle § 123b a § 123c zákona o pobytu cizinců. V tomto ohledu odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 2. 2017, č. j. 5 Azs 294/2016 – 18. Stěžovatel poskytl žalované všechny údaje potřebné k jeho identifikaci, čímž vyloučil pochybnosti o snaze se správními orgány spolupracovat. Zajištění stěžovatele je za těchto okolností zbytečně invazivním zásahem do jeho práva na osobní svobodu.

pokračování

[6] Žalovaný se ve vyjádření k žalobě ztotožnil se závěry krajského soudu uvedenými v napadeném rozsudku a navrhl, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl.

[7] Nejvyšší správní soud nejprve zkoumal formální náležitosti kasační stížnosti, přičemž zjistil, že je podána osobou oprávněnou, je včasná a je proti označenému rozsudku přípustná za podmínek ustanovení § 102 a § 104 s. ř. s.

[8] Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek krajského soudu i řízení, jež jeho vydání předcházelo, v souladu s § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s. a neshledal přitom vady, k nimž by musel podle § 109 odst. 3 s. ř. s. přihlédnout z úřední povinnosti.

[9] Kasační stížnost není důvodná.

[10] Není sporu o tom, že úmyslem stěžovatele bylo nelegální vycestování do Spolkové republiky Německo. Z Vietnamu do Ruské federace stěžovatel vycestoval letecky s platným cestovním dokladem a vízem pro Ruskou federaci, následně však již cestoval za pomoci převaděčů, přičemž se záměrně vyhnul hraniční kontrole na vnější schengenské hranici a schengenské hranice i hranice jednotlivých států překročil v úkrytu. Do schengenského prostoru stěžovatel vstoupil vědomě bez platného cestovního dokladu a víza. Stěžovatel byl zadržen ve Spolkové republice Německo, na území České republiky byl vrácen bezprostředně po zadržení německými správními orgány. V České republice nemá žádné rodinné či majetkové vazby a nemá finanční prostředky k zajištění ubytování.

[11] Podle § 124 odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců je *policie oprávněna zajistit cizince staršího 15 let, jemuž bylo doručeno oznámení o zahájení řízení o správním vyhoštění anebo o jehož správním vyhoštění již bylo pravomocně rozhodnuto nebo mu byl uložen jiným členským státem Evropské unie zákaz vstupu platný pro území členských států Evropské unie a nepostačuje uložení zvláštního opatření za účelem vycestování, pokud je nebezpečí, že by cizinec mohl mařit nebo ztěžovat výkon rozhodnutí o správním vyhoštění, zejména tím, že v řízení uvedl nepravdivé údaje o totožnosti, místě pobytu, odmítl tyto údaje uvést anebo vyjádřil úmysl území neopustit nebo pokud je takový úmysl zjevný z jeho jednání.*

[12] Podle § 123b odst. 1 zákona o pobytu cizinců je *zvláštním opatřením za účelem vycestování cizince z území*

a) povinnost cizince oznámit policii adresu místa pobytu, zdržovat se tam, každou jeho změnu oznámit následující pracovní den policii a ve stanovené době se na adrese místa pobytu zdržovat za účelem provedení pobytové kontroly,

b) složení peněžních prostředků ve volně směnitelné měně ve výši předpokládaných nákladů spojených se správním vyhoštěním (dále jen „finanční záruka“) cizincem, kterému je zvláštní opatření za účelem vycestování uloženo; peněžní prostředky za cizince může složit státní občan České republiky nebo cizinec s povoleným dlouhodobým anebo trvalým pobytem na území (dále jen „složitel“), nebo

c) povinnost cizince osobně se hlásit policii v době policií stanovené.

[13] Podle § 123b odst. 4 zákona o pobytu cizinců *police zvláštní opatření za účelem vycestování neuloží též tehdy, jde-li o cizince, u něž je zjevné, že má v úmyslu neoprávněně vstoupit na území jiného smluvního státu.*

[14] Volba mírnějších opatření, než je zajištění cizince, mezi něž lze řadit také zvláštní opatření za účelem vycestování cizince, je vázána na určité předpoklady. Cizinec musí být schopen splnit povinnosti plynoucí ze zvláštního opatření a zároveň nesmí existovat důvodná obava, že by uložením zvláštního opatření byl ohrožen výkon rozhodnutí o správním vyhoštění. Pokud zde existují skutečnosti nasvědčující tomu, že cizinec bude výkon správního vyhoštění mařit, nelze přistoupit ke zvláštnímu opatření za účelem vycestování cizince (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 12. 2018, č. j. 2 Azs 315/2018 – 25).

[15] S námitkou stěžovatele, že pouhý nelegální pobyt na území ČR sám o sobě bez posouzení dalších skutečností nepostačuje pro odmítnutí použití zvláštních mírnějších opatření, i s odkazem rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 2. 2017, č. j. 5 Azs 294/2016 - 18, se lze obecně ztotožnit. V případě stěžovatele však o situaci, kdy by důvodem pro nepoužití zvláštních opatření byl výlučně nelegální pobyt, nejde. K okolnostem, pro které nebylo možné zvolit mírnější opatření, než zajištění stěžovatele, pak soud odkazuje na odůvodnění rozsudku krajského soudu, jakož i na odůvodnění rozhodnutí žalované. Namítá-li stěžovatel, že poskytl potřebné údaje o své identifikaci a protiprávního jednání se na území České republiky v minulosti nedopustil, pak tyto skutečnosti relevantní nejsou. Takové stěžovatelovo chování totiž nic nemění na okolnostech, pro které žalovaný použití zvláštních opatření vyloučil, tj. zejména nelegálního vstupu stěžovatele do schengenského prostoru, respektive na jeho úmyslu nelegálně vycestovat na území Spolkové republiky Německo.

[16] Nejvyšší správní soud naopak odkazuje na usnesení rozšířeného senátu ze dne 28. 2. 2017, č. j. 5 Azs 20/2016 - 38, 3559/2017 Sb. NSS. V něm rozšířený senát odkázal na skutkové okolnosti rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 4. 2016, č. j. 8 Azs 171/2015 - 52, č. 3429/2016 Sb. NSS, a jako příklad, kdy je užití zvláštních opatření v zásadě vyloučeno, uvedl případ cizince, který jen projížděl územím České republiky, neměl zde žádné ekonomické nebo sociální vazby, nedisponoval dostatečnými prostředky ke složení finanční záruky (srovnej bod 37 usnesení rozšířeného senátu).

[17] Nejvyšší správní soud se neztotožňuje s námitkou stěžovatele, že žalovaná nesprávně posoudila možnost uložení zvláštních opatření podle § 123b respektive § 123c zákona o pobytu cizinců. Stěžovatel klade důraz na skutečnost, že se na území ČR nedopustil jiného protiprávního jednání než nelegálního pobytu v řádu hodin (územím České republiky pouze tranzitoval na území Spolkové republiky Německo), pomíjí však další okolnosti, které žalovaná při úvaze, zda je možné zvláštní opatření stěžovateli uložit, zohlednila. Žalovaná důvodně vzala ve smyslu výše uvedeného usnesení rozšířeného senátu v potaz, že stěžovatel překročil schengenskou hranici za pomoci převaděčů a vědomě pobýval v schengenském prostoru bez cestovního dokladu a víza. Žalovaná dále důvodně přihlédla také ke skutečnosti, že stěžovatel neměl v úmyslu zdržovat se na území České republiky, nýbrž jasně deklaroval, že má v úmyslu vycestovat na území Spolkové republiky Německo a tam pracovat. Stěžovatele není kde zastihnout za účelem provedení

pokračování

pobytové kontroly, nemá finanční prostředky ke složení finanční záruky, na území České republiky nemá žádného rodinného příslušníka. Z výše uvedených okolností lze učinit závěr, že by stěžovatel mohl výkon rozhodnutí o správním vyhoštění mařit. Rovněž na jejich základě naprosto obстоjí závěr, že zvláštní opatření by nebyla účinná. Nejvyšší správní soud se proto ztotožňuje se závěry krajského soudu, který po vyhodnocení rozhodných skutkových okolností potvrdil závěr žalované o neúčinnosti zvláštních opatření.

[18] Lze dodat, že k vydání rozhodnutí o zajištění za účelem správního vyhoštění není nezbytné, aby bylo pravomocně rozhodnuto o správním vyhoštění, jak namítá stěžovatel. Z § 124 odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců vyplývá, že postačuje doručení oznámení o zahájení řízení o správním vyhoštění. Tato podmínka byla v posuzovaném případě splněna.

[19] Rozhodnutí žalované je pak i v souladu s principy návratové směrnice, respektive se stěžovatelem v této souvislosti namítanou soudní judikaturou (rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 12. 2011, č. j. 1 As 132/2011 – 51, a ze dne 28. 3. 2012, č. j. 3 As 30/2011 - 57). Žalovaná při úvaze o tom, zda u stěžovatele přichází do úvahy uložení zvláštních opatření, posuzovala komplexně a v logických souvislostech veškeré okolnosti případu. Zhodnotila konkrétní specifika a poměry stěžovatele a řádně odůvodnila, proč zvláštní opatření neužila, ale stěžovatele zajistila. Důvody nevyužití zvláštních opatření pak v případě stěžovatele jednoznačně obstojí (viz výše).

[20] Z výše uvedených důvodů Nejvyšší správní soud v souladu s § 110 odst. 1 věty druhé s. ř. s. kasační stížnost zamítl.

[21] O nákladech řízení rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s ustanovením § 120 s. ř. s. Stěžovatel, který neměl v tomto soudním řízení úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému žádné náklady nad rámec jeho běžné činnosti nevznikly. Z uvedených důvodů Nejvyšší správní soud rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

[22] Stěžovateli byl usnesením krajského soudu ze dne 3. 12. 2018, č. j. 42 A 31/2018 - 19, ustanoven advokát Mgr. Jindřich Lechovský, jehož odměnu a hotové výdaje podle § 35 odst. 9 s. ř. s. hradí stát. Ustanovenému zástupci náleží v souladu s § 7, § 9 odst. 4 písm. d), § 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), odměna za jeden úkon právní služby učiněné v řízení o kasační stížnosti, tj. písemné podání ve věci samé, ve výši 3 100 Kč, a dále náhrada hotových výdajů ve výši paušální částky 300 Kč za jeden úkon právní služby podle § 13 odst. 3 advokátního tarifu. Zástupce stěžovatele je plátcem daně z přidané hodnoty, na náhradě na dani z přidané hodnoty mu přísluší částka 714 Kč. Náhrada nákladů za řízení o kasační stížnosti tedy činí celkem 4 114 Kč a bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí. Soud ustanovenému zástupci nepřiznal náhradu nákladů za úkon spočívající v další poradě s klientem přesahující jednu hodinu dne 15. 1. 2019 podle § 11 odst. 1 písm. c) advokátního tarifu. Potvrzení zástupcem předložené není důkazem, že taková porada trvala skutečně déle než jednu hodinu. Z potvrzení lze dovodit, že bylo vyhotoveno před uskutečněním

porady, její skutečná délka ovšem v tento okamžik nemohla být ještě zřejmá. Z potvrzení se pak navíc podává, že stěžovatel byl obecně poučen o možném vývoji jeho pobytového statusu na území České republiky, právní problematika stěžovatelova zajištění, které je předmětem řízení o kasační stížnosti, nebyla řešena v rozsahu vyžadujícím právní poradu se stěžovatelem v trvání delším než jednu hodinu.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 24. října 2019

Mgr. Radovan Havelec
předseda senátu